

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою Липівської гімназії
від 29.08.2023 року, протокол № 1
Голова педагогічної ради
_____ Світлана СКРИПНИК

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Липівської гімназії
_____ Світлана СКРИПНИК
29.08.2023 року

**Освітня програма
Липівської гімназії
Томашпільської селищної ради
Вінницької області
на 2023-2024
навчальний рік**

I. Пояснювальна записка

Липівська гімназія Томашпільської селищної ради Вінницької області є закладом загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття початкової та базової середньої освіти

Тип закладу – гімназія.

За Статутом Липівської гімназії Томашпільської селищної ради Вінницької області є правонаступником загальноосвітньої школи I-III ступенів села Липівки Томашпільського району Вінницької області, перейменованої рішенням 38 позачергової сесії 8 скликання Томашпільської селищної ради від 25 травня 2023 року.

Засновником закладу освіти є Томашпільська селищна рада.

Базова загальна середня освіта в гімназії здобувається на таких рівнях:

- початкова освіта - перший рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом початкової освіти;
- базова середня освіта - другий рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти;

Базова загальна середня освіта в гімназії може здобуватися за очною (денною), дистанційною, мережевою, екстернатною, сімейною (домашньою) формами чи формою педагогічного патронажу, а також за очною (вечірньою), заочною формами (на рівні базової освіти).

Здобуття базової загальної середньої освіти у Липівській гімназії відбувається за очною (денною) формою (1-9 класи).

Базова середня освіта в гімназії має два рівні освіти, визначені нормативно-правовою базою України:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років.

Зарахування учнів до гімназії здійснюється на підставі заяви батьків, або осіб, які їх замінюють. До гімназії для здобуття початкової освіти обов'язково зараховуються (у разі подання батьками відповідної заяви) усі діти, які проживають на території обслуговування закладу загальної середньої освіти (село Липівка, село Яришівка), є рідними братами та/або сестрами дітей, які здобувають освіту у цій гімназії.

Мовою навчання в Липівській гімназії є державна мова - українська.

Режим роботи гімназії:

- режим навчання – п'ятиденний;
- початок занять – о 08. год. 30 хв;
- тривалість навчальних занять визначена Законом України «Про повну загальну середню освіту»;
- тривалість навчальних занять під час очного та дистанційного навчання визначена Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти;
- тривалість перерв між навчальними заняттями визначена Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Ліцензований обсяг Липівської гімназії Томашпільської селищної ради Вінницької області складає 350 учнів. У 2023/2024 навчальному році в закладі функціонуватимуть 9 класів, в яких будуть навчатися 109 учнів:

у 1–4 класах – 40 учнів, у 5–9 класах – 69 учнів.

Освітня програма Липівської гімназії Томашпільської селищної ради Вінницької області » на 2023/2024 навчальний рік розроблена згідно з Конституцією України (ст. 53),

на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та складена відповідно до основних вимог нормативних документів:

- Розпорядження № 988 Концепції Нової української школи та Розпорядження Кабінету Міністрів України № 903-р від 13.12.2017 «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (у редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №538 від 07.08.2013 р.);
- Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 21.03.2018 №268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- Наказу МОН України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 08.10.2019 №1272 «Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б., 1-2 клас»;
- Наказу МОН України від 08.10.2019 №1273 «Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б., 3-4 клас»;
- Наказу МОН України від 19.08.2016 №1009 «Про внесення змін до наказу МОН України від 21.08. 2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» ;
- Наказу МОН України від 25.06.2018 № 677 «Про затвердження порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти» (зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.07.2018 № 865/32317) ;
- Наказу МОН України від 16.04.2018 № 367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- Листа Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи»;
- Листа МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»;
- Листа МОН України №1/9-322 від 18.05.2018 «Роз'яснення щодо порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у ЗНЗ в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей»;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого Наказом Міністерства охорони здоров'я України 25 вересня 2020 року, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 року за № 1111/35394;

- Статуту Липівської гімназії Томашпільської селищної ради Вінницької області та інших нормативних документів щодо діяльності закладу освіти, спрямованих на реалізацію освітніх потреб особистості та задоволення викликів суспільства.

Головною метою роботи гімназії є забезпечення реалізації права громадян на здобуття базової середньої освіти, що виражається через всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Завданнями гімназії є:

- всебічний розвиток, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізація особистості, яка здатна до життя у суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля, спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству;

- організація освітнього процесу, що ґрунтується на цінностях та принципах, визначених Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;

- створення безпечного освітнього середовища для учасників освітнього процесу;

- виявлення та розвиток індивідуальних здібностей учнів, досягнення ними результатів навчання, прогресу в розвитку, зокрема формування і застосування відповідних компетентностей, що визначені Законом України «Про освіту» і відповідними державними стандартами освіти та необхідні для подальшого здобуття освіти;

- інші завдання визначені установчими документами гімназії.

Освітню програму Липівської гімназії побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Для забезпечення якісних освітніх послуг, наданих здобувачам освіти, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу, заклад користується Положенням про академічну доброчесність гімназії.

На основі освітньої програми гімназія складає та затверджує річний навчальний план закладу загальної середньої освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу. Річний навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації. Варіативну складову конкретизовано, враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.

У відповідності до Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Навчальний план для здобувачів початкової освіти передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту початкової освіти.

Відповідно до річного навчального плану для початкової школи з навчанням українською мовою, розробленого на підставі Типових освітніх програм розроблених під керівництвом Р.Б. Шияна, 1 клас, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року №1272 та № 1273;

- здійснено розподіл навчального навантаження на тиждень,
- встановлено погодинне співвідношення між окремими предметами:

Зміст навчальних предметів та інтегрованих курсів, також очікувані результати освітньої діяльності учнів початкової школи окреслено в Базовому навчальному плані початкової освіти для класів з українською мовою навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів складає 3500 годин/навчальний рік:

- для 1-го класу – 805 годин/навчальний рік,
- для 2-го класу – 875 годин/навчальний рік,
- для 3-го класу – 910 годин/навчальний рік,
- для 4-го класу – 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані початкової школи в додатку № 1 до освітньої програми гімназії.

Поділ класів на групи при вивченні предметів здійснюватиметься в 4 класі при вивченні інформатики відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

Навчальні плани для здобувачів базової середньої освіти розроблені на виконання Закону України «Про освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», Постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти».

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік:

- для 5-го класу – 1085 годин/навчальний рік,
- для 6-го класу – 1190 годин/навчальний рік,
- для 7-го класу – 1172,5 годин/навчальний рік,
- для 8-го класу – 1207,5 годин/навчальний рік,
- для 9-го класу – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах для 5-9 класів – додатки № 2 і 3.

Поділ класів на групи при вивченні предметів здійснюватиметься в 7 та 8 класах при вивченні інформатики відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Досягнення мети, тим самим призначення гімназії забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державними стандартами освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Ключові компетентності та очікувані результати здобувачів освіти 1-4 х класів

1. Вільне володіння державною мовою. У процесі навчання на першому освітньому рівні ця компетентність виявляється передусім через уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко й аргументовано пояснювати факти, а також через любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовияву, готовність уживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2. Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами. Формування цієї компетентності передбачає, що здобувачі активно використовують рідну мову в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади. Здобувачі зможуть належно розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, розуміти культурний контекст, матимуть навички міжкультурного спілкування;

3. Математична компетентність. Здобувачі виявляють прості математичні залежності в навколишньому світі, моделюють процеси й ситуації, застосовуючи математичні відношення та вимірювання, усвідомлюють роль математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4. Компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій. Основу формування цієї компетентності в початковій школі становлять допитливість, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самотійно чи разом з іншими спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ за допомогою спостереження та дослідження;

5. Екологічна компетентність. Здобувачі початкової освіти усвідомлюють основи екологічного природокористування, дотримуються правил природоохоронної поведінки, ощадно використовують природні ресурси, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

6. Інформаційно-комунікаційна компетентність. Здобувачі початкової освіти опановують основи цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатні безпечно та етично використовувати засоби інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

7. Навчання впродовж життя. Здобувачі початкової освіти опановують уміння і навички, необхідні для подальшої навчальної діяльності, організовують власне навчальне довкілля, вчаться здобувати нову інформацію й застосовувати її для оцінювання навчальних потреб, окреслюють власні навчальні цілі та способи їх досягнення, навчаються працювати самотійно і в групі;

8. Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей. Здобувачі початкової освіти співпрацюють з іншими здобувачами для досягнення спільної мети, активні в житті класу і школи, поважають права інших, уміють діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних із різними виявами дискримінації, цінують культурне розмаїття різних народів й ідентифікують себе як громадяни України, дбають про власне здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримуються здорового способу життя;

9. Культурна компетентність. У початковій школі ця компетентність формується завдяки залученню здобувачів до різних видів мистецької творчості (образотворче та музичне мистецтво, хореографія, театр тощо), через розкриття і розвиток їхніх природних здібностей, творче вираження свого «Я»;

10. Підприємливість та фінансова грамотність. У початковій школі розвиток цієї групи компетентностей виявляється через ініціативність здобувачів, їхню готовність брати відповідальності за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці. Учні готові втілювати в життя ініційовані ними ідеї, приймати власні рішення;

11. Інноваційність. Здобувачі початкової освіти виявляють відкритість до нових ідей, ініціюють зміни у близькому для них середовищі (клас, школа, громада тощо). Формування знань, умінь, ставлень, що є сутністю компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення,

творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Ключові компетентності та очікувані результатів здобувачів освіти 5-9-х класів

№ п/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;</p> <p>використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними</p>

		<p>об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати;</p> <p>прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p>

		Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького з місту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації</p>

		<p>результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	--	---

Наскрізнi лiнii та вмiння здобувачiв освiти 1-9-х класiв

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів.

Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища;
- окремі предмети;
- предмети за вибором;
- роботу в проєктах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження.</p> <p>Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-

інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Освітні галузі (предмети)

В основу систематизації змісту освіти покладено освітні галузі, що реалізуються через навчальні предмети та інтегровані курси.

Відповідно до типової освітньої програми початкової освіти у 1-4 класах вивчатимуться предмети, які будуть реалізовуватись через такі галузі :

- Мовно-літературна галузь - українська мова ;
- Іншомовна освіта – іноземна мова (англійська мова) ;
- Математична освітня галузь – математика;
- Мистецька освітня галузь – мистецтво;
- Інформативна – інформатика;
- Фізкультурна освітня галузь – фізична культура.

Освітні галузі: «Природнича» , «Технологічна», «Соціальна і здоров'я-збережувальна», «Громадянська й історична», а також частково «Мовно-літературна» , «Інформативна», та «Математична» будуть реалізовуватися через інтегрований курс «Я досліджую світ».

У 5-6 класах в межах мовно-літературної галузі вивчатимуться предмети : українська мова, українська література, зарубіжна література та іноземна мова (англійська). В межах математичної освітньої галузі предмет «Математика», природничої освітньої галузі – інтегрований курс «Пізнаємо природу», «Географія» ; соціально-здоров'язбережувальної освітньої галузі – інтегрований курс «Здоров'я , безпека та добробут» та предмет «Етика» , громадянської та історичної освітньої галузі – інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство». Інформативна освітня галузь буде реалізовуватися через предмет «Інформатика», технологічна освітня галузь через предмет «Технології», фізична культура освітня галузь через предмет «Фізична культура». Мистецька освітня галузь через окремі предмети: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

У 7-9 класах в межах мовно-літературної галузі вивчатимуться предмети : українська мова, українська література, зарубіжна література та іноземна мова (англійська); В межах освітньої галузі «Суспільствознавство» вивчатимуться такі предмети: історія України, всесвітня історія та основи правознавства. Освітня галузь «Мистецтво» буде реалізовуватись через предмети: музичне мистецтво, образотворче мистецтво та мистецтво. Математична освітня галузь вивчатиметься через предмети: математика, алгебра та геометрія. Через природничу освітню галузь будуть реалізовуватися предмети: географія, біологія, хімія та фізика. Технологічна освітня галузь буде вивчатися на предметах: «Трудове навчання» та «Інформатика». Освітня галузь «Здоров'я та фізична культура» буде реалізовуватись через предмети : «Основи здоров'я» та « Фізична культура».

5. Перелік варіантів типових навчальних програм та модельних навчальних програм

Перелік навчальних програм для 1-4 класів

№ з/п	Назва навчальної програми
1	Типова освітня програма для 1-2 класів (автор Шиян Р.Б.), (затверджена наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272)
2	Типова освітня програма для 3-4 класів (автор Шиян Р.Б.), (затверджена наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273)

Перелік модельних навчальних програм для 5 -6 класів

№ з/п	Назва модельної навчальної програми
1	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Голуб Н.Б. Горошкіна О.М.).
2	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.).
3	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В, Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.).
4	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.).
5	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.).
6	«Пізнаємо природу» .5-6 класи (інтегрований курс) Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Коршевніук Т.В.).
7	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кільдеров Д.С., Мачата Т.С., Юрженко В.В. Луп'як Д.М.).
8	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакоцько В. В.).
9	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.).
10	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г.).
11	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.).
12	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.).
13	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломосьць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші).
14	Модельна навчальна програма “Географія. 6-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.)

Перелік навчальних програм для 7-9 класів

№ з/п	Назва навчальної програми
1	Українська мова. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання.
2	Українська література. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів.
3	Зарубіжна література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів.
4	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи»
5	Історія України. Всесвітня історія. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів.
6	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів
7	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів
8	Інформатика 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів.
9	Географія 6-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів.(оновлена)
10	Програма з біології для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена)
11	Хімія. 7-9 класи (оновлена)Програма для загальноосвітніх навчальних закладів.
12	Фізика 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів.
13	Основи здоров'я 5-9 класи . Програма для загальноосвітніх навчальних закладів
14	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво 5-9 класи» (оновлено)
15	Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи
16	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 – 9 класи» (оновлена)

6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Організація освітнього процесу в Липівській гімназії здійснюється відповідно до нових форм і методів сучасної освіти. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку. Пошук інновацій зосереджений на проведенні нестандартних уроків.

Типи уроків:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу в закладі освіти є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, квести, інтерактивні уроки, уроки з використанням інтегративних, проектних технологій, технологій розвитку критичного мислення.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

7. Опис інструментарію оцінювання

Навчальні досягнення учнів у гімназії оцінюються за наявними й оприлюдненими критеріями, які враховують компетентнісний підхід у навчанні.

Оцінювання результатів навчання в гімназії здійснюється за трьома стандартами: навчальний поступ учня як індикатор якості освіти, прозорість системи оцінювання навчальних досягнень та особистісна відповідальність учнів за результати навчання.

Навчальний поступ учня як індикатор якості освіти

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів можуть розробляти вчителі на основі нормативних документів та з огляду на: особливості предмету (курсу), який вони викладають, умови роботи гімназії, структуру освітньої програми. Такі критерії оцінювання розробляють з метою забезпечення чіткості, аргументованості та зрозумілості виставленої оцінки.

Аналіз оцінювання навчальних досягнень учнів є важливим інструментом у забезпеченні якості освітнього процесу. Його використовують з метою вивчення: наступності адаптації учнів об'єктивності оцінювання впливу форм і методів роботи, які використовує вчитель, на рівень навчальних досягнень учнів тощо. За результатами аналізу динаміки показників навчальних досягнень учнів гімназії може ухвалювати педагогічні й управлінські рішення щодо підвищення якості освітнього процесу.

У гімназії оприлюднені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з предметів і курсів робочого навчального плану, розроблені відповідно до нормативних документів, освітньої програми закладу освіти та на основі компетентнісного підходу.

У гімназії аналізуються результати та динаміка навчальних досягнень учнів, на основі яких готуються аналітичні документи та приймають рішення про підвищення якості освітнього процесу, мотивації навчальної діяльності учнів.

Прозорість системи оцінювання навчальних досягнень

У гімназії відкрита, прозора і зрозуміла для учнів система оцінювання. Кожну виставлену оцінку вчитель обґрунтовує. Під час оцінювання навчальних досягнень учнів учителі дотримуються принципів академічної доброчесності

Оцінювання в гімназії спрямоване на розвиток учнів, воно не є інструментом покарання. З цією метою педагоги застосовують формувальне оцінювання. За умови використання цього виду оцінювання оцінка є важливим мотиваційним чинником для учня та показником його прогресу у навчанні.

Учні отримують вичерпну інформацію щодо критеріїв оцінювання навчальних досягнень і розуміють їх.

Особистісна відповідальність учнів за результати навчання

Система оцінювання в гімназії спрямована формувати в учнів відповідальність за результати своєї навчальної діяльності, здатність до самооцінки. Одним із чинників, який характеризує якість освітнього процесу в гімназії є задоволеність учнів результатами навчальної діяльності.

Оцінювання в початковій школі (1-4 класи)

Оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів з 01.09.2021 року буде здійснюватися відповідно до методичних рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і

науки України від 13.07.2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти результати навчання здійснюються у процесі:

формувального оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;

підсумкове оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці 1-4 класів виражати вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах - вербальною оцінкою, у 3-4 класах – або вербальною, або рівневою оцінкою **за вибором закладу загальної середньої освіти на підставі рішення його педагогічної ради.**

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснювати на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти.

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; - характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причинно-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти; - застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; - знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму) / текстову; - прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів;

	обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує та оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб / способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії.
Достатній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; - називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угруповує об'єкти, установлює причинно-наслідкові зв'язки між об'єктами; - застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; - знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/прочитану/побачену інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему) / текстову; - пояснює спосіб / способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за даними орієнтирами, самостійно виправляє помилки.
Середній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях, за допомогою таких навчальних дій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнення завдання; - називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угруповує об'єкти відповідно до умови за даними орієнтирами / уточненими в процесі діалогу з учителем/ однокласниками; - відтворює навчальні дії за алгоритмом/, схемою водночас потребує роз'яснень для досягнення результату; - знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю) текстову за зразками /за допомогою вчителя; - коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення /помилки, долає виявлене утруднення /виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.
Початковий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання

	<p>зразків після детального кількаразового їх пояснення учителям за допомогою таких навчальних дій :</p> <ul style="list-style-type: none"> - розпізнає і називає об'єкти , про які йдеться в завданнях за наданими орієнтирами; - називає окремі ознаки об'єктів; - відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату , зокрема копіює зразок; - знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо) ; відтворює частини почутої/побаченої /прочитаної інформації усно / за допомогою малюнка; - коментує окремі операції короткими репліками на основі запропонованих запитань ; співвідносить результат виконання завдань із зразком ; констатує за підказкою правильність/неправильність результату.
--	--

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Результати формувального оцінювання рекомендовано виражати вербальною оцінкою учителів/учнів , що характеризують процес навчання та досягнення учнів.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу , з метою якості освітньої діяльності закладу освіти та /або якості освіти проводять державну підсумкову атестацію здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

Оцінювання в 5-6 класах Нової української школи.

Оцінювання в 5-6 класах Нової української школи буде здійснюватися згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 року № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти».

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. За вибором закладу оцінювання може здійснюватися за системою оцінювання, визначеною законодавством, або за власною шкалою.

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

За рішенням педагогічної ради (за потреби) заклад освіти може визначити в 5 класі адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім рівневого або бального може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Тематичне оцінювання пропонується здійснювати на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного бала результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються.

Семестрове оцінювання може здійснюватися за результатами контролю груп загальних результатів відображених у Свідоцтві досягнень. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з

урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання. Семестровий контроль може бути комплексним, проводитись у формі тестування тощо. Фіксація записів тематичного та семестрового оцінювання проводиться в окремій колонці без дати. Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів.

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I.Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II.Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
III.Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV.Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

Оцінювання в 7-9 класах

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

У процесі вивчення значних за обсягом тем дозволяється проводити декілька проміжних тематичних оцінювань. І, навпаки, якщо на опанування матеріалу теми передбачено, наприклад, 2-3 навчальні години, вони можуть об'єднуватися для проведення тематичного оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок.

Таблиця критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 7-9 класів

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) може розрізняти об'єкти вивчення
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання

II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень (учениця) має міцні знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення, аргументувати їх
	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє узагальненими знаннями в обсязі та в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учень (учениця) має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Додаток 1
до освітньої програми
Липівської гімназії

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
закладу загальної середньої освіти з навчанням українською мовою
для 1-4 класів
відповідно до наказу МОН України № 268 від 21.03.2018 та
наказу МОН України від 08.10.2019 № 1273

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
	1	2	3	4	Разом
Українська мова	5	5	5	5	20
Іноземна мова	2	3	3	3	11
Математика	3	3	4	4	14
Я досліджую світ*	7	8	7	7	29
Мистецтво	2	2	2	2	8
Інформатика			1	1	2
Фізична культура	3	3	3	3	12
Усього	19+3	21+3	22+3	22+3	84+12
Проведення індивідуальних консультацій та групових занять					
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	23	23	88
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	22	24	25	25	96

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно-літературна – 2; математична-1; природнича, технологічна, інформативна, соціальна і здоров'язбережна громадянська та історична – разом 4 .

Додаток 2
до освітньої програми
Липівської гімназії

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
закладу загальної середньої освіти з навчанням українською мовою
для 5 класу
відповідно до додатку 3 до наказу МОН України № 235 від 19.02.2021

Освітня галузь	Орієнтовний перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Класи		
		5	6	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	8
	Українська література	2	2	4
	Зарубіжна література	1,5	1,5	3
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	7
Математична	Математика	5	5	10
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	4
	Географія		2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я , безпека та добробут»	1	1	2
	Етика	0,5	0,5	1
Громадянська та історична	Досліджуємо історію і суспільство	1	2	3
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	3
Технологічна	Технології	2	2	4
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	2
	Образотворче мистецтво	1	1	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3	6
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26+3	29+3	55+6
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	59
Всього (без урахування поділу класів на групи)		26+3	29+3	

Додаток 3
до освітньої програми
Липівської гімназії

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

закладу загальної середньої освіти з навчанням українською мовою для 7-9 класів
відповідно таблиці 1 до наказу МОН України № 405 від 20.04.2018

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень в класах				Разом
			7	8	9	
Мови і літератури	Українська мова		2,5	2	2	6,5
	Українська література		2	2	2	6
	Іноземна мова (англ.)		3	3	3	9
	Зарубіжна література		2	2	2	6
Суспільство-знавство	Історія України		1	1,5	1,5	4
	Всесвітня історія		1	1	1	3
	Основи правознавства		-	-	1	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво		1	-	-	1
	Образотворче мистецтво		1	-	-	1
	Мистецтво		-	1	1	2
Математика	Алгебра		2	2	2	6
	Геометрія		2	2	2	6
Природознавство	Біологія		2	2	2	6
	Географія		2	2	1,5	5,5
	Фізика		2	2	3	7
	Хімія		1,5	2	2	5,5
Технології	Трудове навчання		1	1	1	3
	Інформатика		1	2	2	5
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я		1	1	1	3
	Фізична культура**		3	3	3	9
Разом			28+3	28,5+3	30+3	86+9
Додатковий час на підсилення предметів інваріантної складової та курси за вибором						
Гранично допустиме навчальне навантаження			32	33	33	98
Всього (без урахування поділу класів на групи)			28+3	28,5+3	30+3	86+9

* Заклад загальної середньої освіти може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси:

«Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

*** В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

